

**ZAŁOŻENIA DLA UTWORZENIA
MIĘDZYNARODOWEGO
INSTYTUTU EKOLOGII STOSOWANEJ
W MYŚLAKOWICACH**

**Towarzystwo Karkonoskie z siedzibą w Bukowcu
Styczeń 2019 r.**

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania, wykonanego przez Towarzystwo Karkonoskie jako element zawartego w dn. 25 lipca 2017 r. porozumienia z Wójtem Gminy Mysłakowice nt współpracy przy pracach przygotowawczych do utworzenia Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej w Mysłakowicach (MIES), jest określenie założeń programowo-organizacyjnych oraz ram organizacyjno-finansowych dla tego przedsięwzięcia, stanowiącego istotny element zrównoważonego rozwoju Gminy i całego Regionu Karkonoskiego oraz promowania w jego innowacyjnych i proekologicznych rozwiązań.

Przy opracowaniu „Założeń” wykorzystano ich wcześniejsze wersje, opracowane w l. 2017-2018 w ramach działalności doradczej Towarzystwa Karkonoskiego i realizacji jego programu wynikającego z „Tez Karkonoskich” z 2015 r. oraz rekomendacji uczestników spotkania informacyjno-konsultacyjnego, poświęconego idei uruchomienia Instytutu w dn. 26-27 maja 2017 r. w Bukowcu.

1. Lokalizacja Instytutu

Planowany do utworzenia Międzynarodowy Instytut Instytutu Ekologii zakłada się zlokalizować w dawnym Pałacu królów pruskich w Mysłakowicach, położonym we wschodniej części Kotliny Jeleniogórskiej, w Dolinie Pałaców i Ogrodów – jednej z najpiękniejszych krain Dolnego Śląska. Obszar ten otaczają od południa Karkonosze ze Śnieżką, ich główną kulminacją, a od wschodu Rudawy Janowickie i od północy Góry Kaczawskie.

**Zespół pałacowo-parkowy w Mysłakowicach i jego otoczenie
– widok ogólny terenów lokalizacji Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej
(w centrum pałac królewski)**

Bogata i wielokulturowa historia oraz wybitne walory położenia i przestrzeni geograficznej uformowały dzisiejszy obraz Kotliny Jeleniogórskiej. Ten wcześniej, już w średniowieczu zamieszkały region został wcześniej podporządkowany już w końcu IX w. państwowości polskiej, a od XII w. władali nim kolejno książęta piastowscy, Korona Czeska, Cesarstwo Habsburskie, Królestwo Prus, a później Cesarstwo Niemieckie i III Rzesza. Na wyróżniający się w skali całej Europy Środkowej rozwój gospodarczy regionu wpływały znakomite połączenia z bliższym i dalszym otoczeniem szlakami handlowymi, a

później drogami i kolejami. Sprzyjało to rozwojowi przemysłu, gospodarki, ale i turystyki, która stała się jedną z głównych funkcji rozwojowych obszaru.

Ze względu na swe położenie oraz dzieje polityczne region ten podlegał oddziaływaniom cywilizacyjnym głównych ośrodków tej części Europy Środkowej: Pragi, Wrocławia, Drezna i Berlina. Przenikające stąd impulsy artystyczne oraz wielowyznaniowa i wielonarodowa specyfika regionu zdecydowały o jego wielkim bogactwie dziedzictwa kulturowego. Jego szczególnymi wyróżnikami jest 11 położonych tu rezydencji, w tym także pałac myślakowicki, które zostały wpisane w 2011 r. na prestiżową listę Pomników Historii RP a cały ich zespół wraz z otoczeniem przyrodniczo-krajobrazowym jest przygotowywany do wpisu na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Większość tych obiektów w pełni zrewitalizowano w ostatnich latach i oddano do publicznego użytku i działania takie będą podjęte również w Myślakowicach.

2. Formuła generalna Instytutu i cele jego działania

Zakłada się, że planowany do utworzenia na terenie Myślakowic Instytut będzie międzynarodową, niepubliczną jednostką naukowo-badawczą, powołaną z inicjatywy Towarzystwa Karkonoskiego i Gminy Myślakowice oraz ich Partnerów i przy wsparciu władz samorządu wojewódzkiego dla wspierania teorii i praktyki zrównoważonego rozwoju oraz innowacyjnych działań w tym zakresie w Polsce i Środkowej Europie. Tak rozumiany rozwój powinien integrować sfery środowiskową, przestrzenną, społeczną, gospodarczą i instytucjonalną ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki zeroemisyjnej, wykorzystania geotermii i dobrych praktyk ze sfery ekologii społecznej.

Zakłada się, że Instytut będzie prowadził badania i prace wdrożeniowe oraz realizował programy kompleksowego kształcenia i doskonalenia na poziomie wyższym i średnim w formie kursów, szkoleń, stacjonarnych praktyk w przedstawionym wyżej zakresie. Jego działalność będzie skoncentrowana przede wszystkim na wdrażaniu innowacyjnych metod i technik pozyskiwania energii z jej odnawialnych źródeł, w tym z geotermii, oraz wykorzystywaniu nowych technologii w budownictwie zeroemisyjnym w szczególności w ramach rewitalizacji zabytków, a także na przeciwdziałaniu zmianom klimatu i ich społecznym, negatywnym konsekwencjom.

3. Geneza i tło społeczno-gospodarcze i kulturowe

Powołanie Instytutu wiąże się z realizacją ogólnoeuropejskich idei budowania w ramach zrównoważonego rozwoju spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach Unii, prowadzącej do wyrównania poziomu wzrostu gospodarczego oraz zaspokojenia potrzeb społecznych między obszarami o zróżnicowanych cechach, wielkości i różnym poziomie rozwoju cywilizacyjnego.

W wybranych, unijnych dokumentach o kluczowym znaczeniu dla sposobów prowadzenia związanych z tak rozumianą ideą rozwoju podkreśla się m. in. uwzględnianie:

- *kryteriów środowiskowych oraz zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz stosowania strategicznej lub globalnej oceny wszystkich uwarunkowań – środowiskowych, społecznych i gospodarczych (w Nowej Karty Ateńskiej z 1998 r.);*
- *zintegrowanego podejście, wymagającego przede wszystkim przyjęcia podejścia i myślenia holistycznego, zastępującego zwyczajowe podejście sektorowe (...) i uwzględniające wszystkie wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny, kulturalny i środowiskowy (w Dokumencie referencyjnym z Toledo z 2010 r.).*

Idee te starano się wykorzystać dla zbudowania partnerstwa wszystkich sektorów życia społecznego i gospodarczego wypracowania wspólnej wizji zrównoważonego rozwoju Regionu Karkonoskiego, zarysowanej w tzw. „Tezach Karkonoskich” z 2007 r. Nawiązuje się w niej do wielokulturowych tradycji tego regionu i jak najpełniejszych możliwości wykorzystania jego szczególnie usytuowania u zbiegu granic Polski, Czech i Niemiec, bogactwa zasobów przyrodniczo-kulturowych oraz dorobku działających tu prężnych środowisk naukowych i kulturalnych, co także stoi u genezy niniejszego projektu.

4. Spodziewane efekty

Uprofilowanie działalności Instytutu na prowadzenie badań i wdrożeń oraz kształcenia i doskonalenia zawodowego w zakresie innowacyjnych, odnawialnych źródeł pozyskiwania energii, w tym geotermii, oraz nowych technologii w ich wykorzystywaniu, prowadzeniu gospodarki zeroemisyjnej ma przynieść m. in. promocję najnowszych, najlepszych praktyk światowych w dziedzinach wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, energooszczędności, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz integracji w planowania rozwoju i budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Takie efekty działalności Instytutu będą szczególnie przydatne dla odpowiedniego przygotowania kadr w samorządach terytorialnych, szkolnictwie i gospodarce w kraju i w Europie, by aktywnie uczestniczyły one we wprowadzaniu w życie doświadczeń i dobrych praktyk idei zrównoważonego, zintegrowanego rozwoju i gospodarki zeroemisyjnej. Instytut wykonywać będzie także zlecone mu dokumentacje i opracowania programowo-planistyczne służące proekologicznemu rozwojowi gmin i przedsiębiorstw zarówno w regionie jak i w jego otoczeniu.

5. Charakterystyka zespołu pałacowo-parkowego

Głównym obiektem myślakowickiego założenia pałacowo-parkowego jest neogotycki pałac, pochodzący z I poł. XIX wieku i stanowiący trzykondygnacyjny obiekt o rozczłonkowanej bryle, zbudowany na planie zbliżonym do podkowy, z wysoką, ośmioboczną wieżą i parterową salą balową, przekryty w całości płaskimi dachami. Pałac stanowi wybitny w ponadregionalnej skali przykład romantycznej architektury rezydencjonalnej Dolnego Śląska. Jego bryła i wystrój zewnętrzny zachowały się w dobrym stanie, ale jego cenne wnętrza nie zachowały się niestety do dziś i w dużym stopniu zostały zmienione po II wojnie światowej, przy przystosowaniu ich do pełnienia obecnej funkcji obiektu oświatowego.

Pałac został zbudowany na miejscu pochodzącej z II poł. XVIII w. barokowej rezydencji, przebudowanej w stylu neoklasycyzmu w l. 1816-22 przez kolejno feldmarszałka Augusta N. von Gneisenau, później w l. 1832-38 r. przez króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III (wtedy pod kierunkiem jednego z najwybitniejszych architektów epoki Karla F. Schinkla) i następnie w l. 1840-44 przez króla Fryderyka Wilhelma IV (pod kierunkiem Friedricha A. Stülera), kiedy nadano mu obecny kształt. Pałac pozostawał wraz z dobrami myślakowickimi w rękach rodziny Hohenzollernów od 1835 do 1909 r., po czym zarząd nad nimi przejął starosta jeleniogórski, a niezadługo po II wojnie światowej przejęto go na cele gminnego szkolnictwa.

W sąsiedztwie pałacu znajduje się willa księżnej legnickiej, Augusty von Harrach (wdowy po Fryderyku Wilhelmie III), stanowiąca budynek zbudowany w 1843 r. (prawdopodobnie pod kierunkiem F. A. Stülera), w stylu tyrolskim na rzucie prostokąta, dwukondygnacyjny i przykryty niskim, dwuspadowym dachem z wysuniętymi okapami.

Znaczącym obiektem jest towarzyszący pałacowi park, założony powierzchni ok. 13,4 ha na południe od niego w l. 1816-22, a następnie przekształcony go wg projektów K. F. Schinkla i Petera J. Lenného z 1835 r. oraz później Gerharda Kobera. Obejmuje on bogaty układ wodny ze stawami, rozległe polany widokowe i komponowane zespoły zieleni wysokiej i niskiej oraz system ścieżek spacerowych. Pałac i park, będące w posiadaniu Gminy Mysłakowice wpisane są do rejestru zabytków pod nr-ami 639/J 13.05.1980 r. i A/5374/508/J z 07.12.1977 r. oraz na wspomnianą listę Pomników Historii RP, Willa oraz zabudowania dawnego folwarku – została wpisana do gminnej ewidencji zabytków i także na listę Pomników Historii RP.

Na wschód od Pałacu powstał w l. 20-tych XIX w. zespół folwarczny, złożony z 4 dwukondygnacyjnych budynków, przekrytych niskimi, dwuspadowymi dachami, w tym z tzw. Domem Kawaleryjskim, które otaczają kwadratowy dziedziniec ze zlokalizowanym tu jednokondygnacyjnym budynkiem gospodarczym. Towarzyszą mu ponadto 4 budynki mieszkalne i budynek d. oranżerii, pochodzące także z ww. okresu, pozostające we władaniu i użytkowaniu wspólnot mieszkaniowych, przy czym zabudowa gospodarcza pozostaje we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych.

W bezpośrednim sąsiedztwie Pałacu położony jest wyróżniający się w całym otoczeniu dawny ewangelicki kościół, zbudowany przez K. F. Schinkla w l. 1836-1840 r. w stylu neo-romańskim, funkcjonujący obecnie jako świątynia katolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Na następnych stronach przedstawia się w syntetycznym ujęciu dokumentację fotograficzną, sporządzona dla ww. obiektów.

6. Główne elementy zakładanego programu użytkowego Instytutu i inwestycji towarzyszących

Zakłada się, że w poszczególnych obiektach Instytutu, po przeprowadzeniu ich kompleksowej rewitalizacji znajdują się:

- 1) w pałacu – centrum administracyjne oraz pomieszczenia dydaktyczno-szkoleniowe z małą aulą oraz ekspozycją poświęconą historii regionu;
- 2) w willi księżnej legnickiej – baza mieszkalna dla okresowo przebywającej kadry naukowej;
- 3) w zaadaptowanych dla potrzeb Instytutu budynkach dawnego folwarku – baza mieszkalna i dydaktyczno-naukowa dla studentów, uczestników szkoleń i kursów;
- 4) w II zespole dydaktyczno-naukowym, planowanym do realizacji w II etapie – dodatkowe pomieszczenia dydaktyczno-szkoleniowe i laboratoria oraz pomieszczenia warsztatowe.

Realizacja ww. programu będzie przeprowadzona po zbudowaniu budynku nowej szkoły gminnej, czemu służą podjęte w 2018 r. na zlecenie Wójta Gminy prace projektowe. Przewiduje się, że w porozumieniu z kierownictwem tej szkoły możliwe będzie wykorzystywanie również dla potrzeb studentów i kadry Instytutu pomieszczeń i terenowych urządzeń rekreacyjno-sportowych, jakie będą towarzyszyć ww. szkole.

Przyjąć można, że dla przedstawionego powyżej w orientacyjnym ujęciu programu użytkowego Instytutu i inwestycji towarzyszących będzie się dysponować pomieszczeniami o łącznej powierzchni użytkowej równej ok. 12.000 m² (w tym ok. 2600 m² w Pałacu, ok. 1400 m² w Willi) i ok.8.000 m² w zaadaptowanych budynkach dawnego folwarku).

Pałac królewski w Mysłakowicach – widok od południa

Pałac królewski w Mysłakowicach – widok od północy

Willa księżnej legnickiej – widok od zachodu

Zabudowania dawnego folwarku – widok fragmentu zabudowy gospodarczej

Zabudowania dawnego folwarku – widok zabudowy mieszkalnej

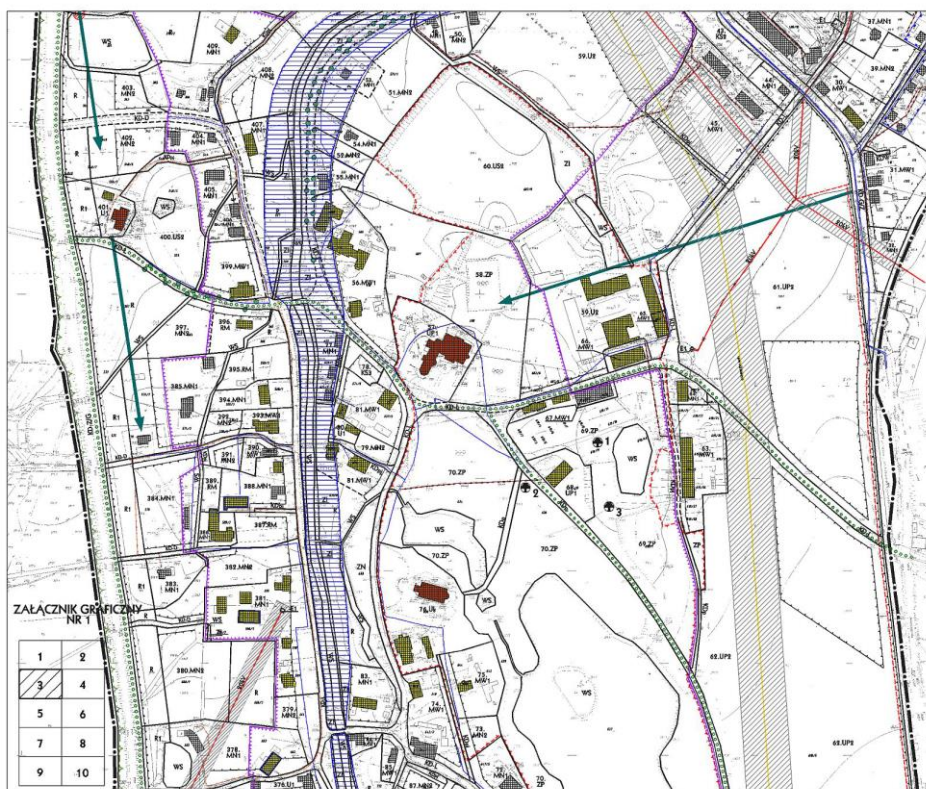

Wielki staw w parku przypałacowym

Zaproponowany wyżej program zlokalizowany zostanie na terenach o łącznej powierzchni ok. 22 ha, w tym na działkach zajmowanych obecnie przez Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Mysłakowicach i pozostających we władaniu Gminy Mysłakowice (o pow. ok. 2,46 ha), terenach Skarbu Państwa, przekazanych do dyspozycji Gminy na cele oświatowe (o pow. ok. 5,14 ha) oraz na terenach Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (o pow. ok. 14,42 ha).

7. Koncepcja układu przestrzennego i ustalenia planistyczne

Tereny lokalizacji Instytutu i nowej szkoły gminnej objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów wsi Mysłakowice, przyjętym Uchwałą nr 92/XIV/2007 RG w Mysłakowicach z dnia 15 grudnia 2007 r. Przy opracowaniu niniejszych założeń kierowano się podstawowymi ustaleniami ww. planu, dotyczącymi wskazania terenów usług publicznych (UP), zieleni parkowej (ZP) i mieszkalnictwa wielorodzinnego (MW).

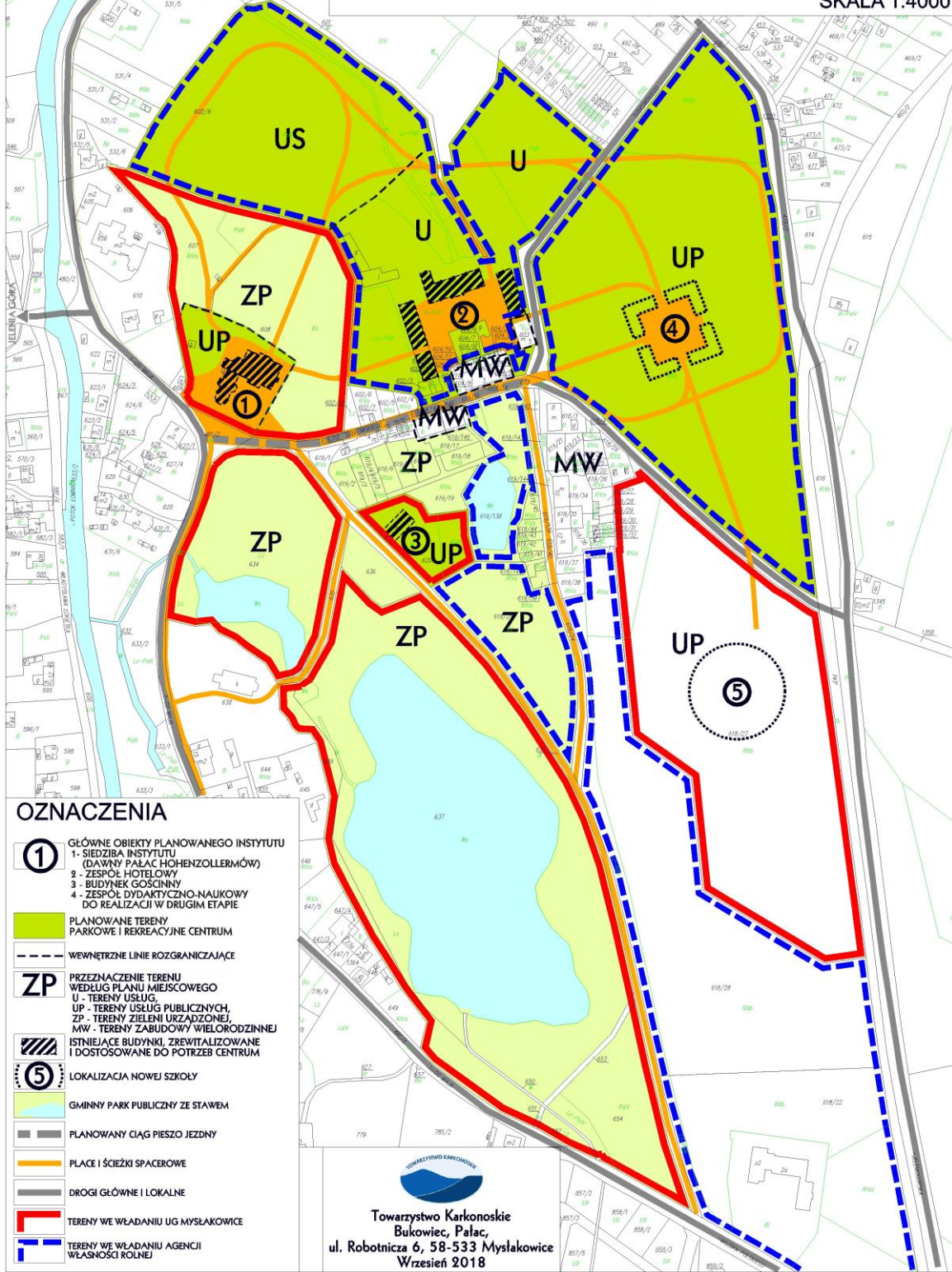

Ustalenia planu miejscowego dla Mysłakowic,
dotyczące terenów planowanego Instytutu i jego otoczenia

Głównymi elementami założenia przestrzennego Instytutu będą integralnie ze sobą powiązane, co wskazano na szkicu koncepcyjnym na następnym stronie: główna siedziba w dawnym pałacu królewskim, zespół mieszkalno-hotelowy w budynkach towarzyszących (willi i w zabudowie dawnego folwarku) oraz zespół dydaktyczno-naukowy, planowany do realizacji w II etapie. Obiektom tym towarzyszyć będzie rozległy, publiczny park, którego część północna, położona w bezpośrednim sąsiedztwie Pałacu stanowić będzie wewnętrzny zespół rekreacyjny dla jego użytkowników, powiązany z terenami sportowymi, zlokalizowanymi w pobliżu zaplanowanej do zrewitalizowania zabudowy dawnego folwarku.

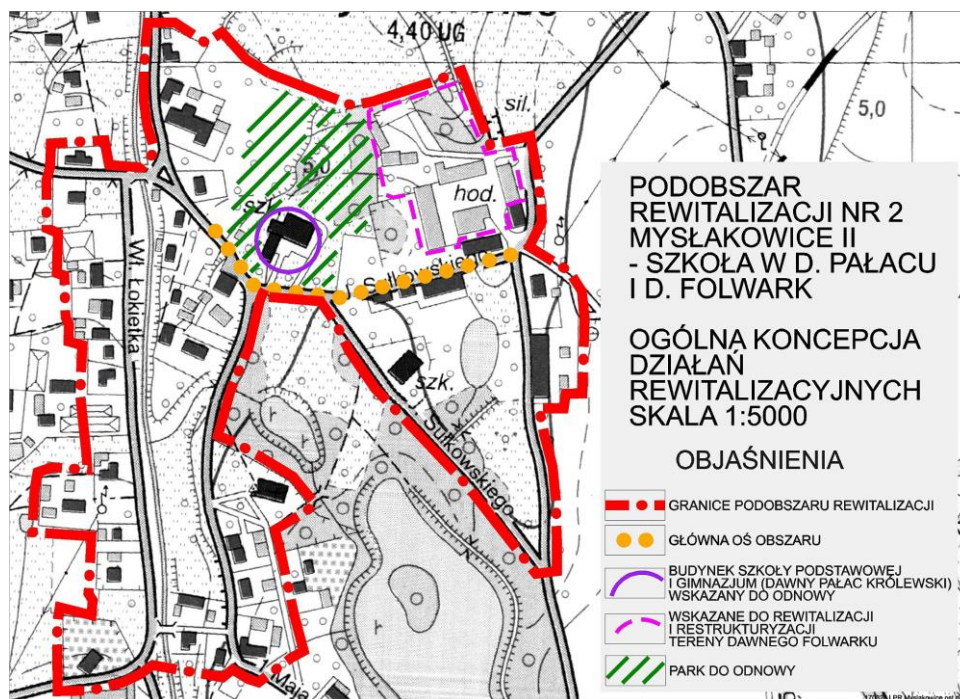
**MIĘDZYNARODOWY INSTYTUT EKOLOGII STOSOWANEJ
W MYŚLAKOWICACH
KONCEPCJA UKŁADU PRZESTRZENNEGO**

SKALA 1:4000

**Koncepcja przestrzenna
Międzynarodowego Instytutu Ekologii Stosowanej w Myslakowicach**

Omawiane tereny oraz ich otoczenie są przedmiotem jako tzw. Podobszar Rewitalizacji nr 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Mysłakowice, przyjętym Uchwałą nr XXXVII/232/17 RG z dnia 29 marca 2017 r. Ustalenia tego Programu dla omawianych terenów wskazuje się poniżej:

. Podobszar Rewitalizacji nr 2 w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Mysłakowice

W ramach realizacji planowanego przedsięwzięcia zakłada się wykorzystanie dla jego zaopatrzenia w energię planowanego do wykonania odwiertu wód termalnych oraz zespołów baterii fotowoltaicznych.

8. Zakładane formy organizacyjne i zasady zarządzania

Zakłada się, że Instytut zarządzany może być przez powołaną z inicjatywy Towarzystwa Karkonoskiego i Gminę Mysłakowice Fundację (albo utworzoną inną, alternatywną strukturę organizacyjną), o formule wypracowanej w ramach dalszych konsultacji niniejszych „Założeń”. Wśród alternatywnych formuł dla realizacji ww. działań wskazuje się także możliwość realizacji projektu w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

W ramach ww. struktury działać będzie Zarząd, który będzie kierować pracami organizacyjnymi, gromadzeniem funduszy i przeprowadzeniem rewitalizacji całego założenia przy wsparciu merytorycznym powołanej dla realizacji tego celu Rady Naukowej Instytutu. Pracownikami naukowymi Instytutu będą zatrudnieni jego stali pracownicy naukowcy, delegowani pracownicy z zainteresowanych uczelni oraz zainteresowanych organizacji i przedsiębiorstw z kraju i zza granicy – jako Partnerów Instytutu.

Realizatorem projektu będzie ww. Fundacja (albo alternatywnie inna struktura organizacyjna), działająca we współpracy z następującymi Partnerami projektu:

1) Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego;

- 2) Związkiem Gmin Karkonoskich;
- 3) innymi samorządami z Regionu Karkonoskiego i Dolnego Śląska;
- 4) konsorcjami energetycznymi z obszaru województwa dolnośląskiego i innych regionów;
- 5) uczelniami z Wrocławia i innych krajowych ośrodków oraz ośrodków z terenu Czech, Niemiec i innych krajów Europy;
- 6) organizacjami pozarządowymi, związanymi swą działalnością z celami funkcjonowania Instytutu;
- 7) przedsiębiorstwami i osobami fizycznymi, wspomagające projekt.

9. Wsparcie finansowe dla projektu

Zakłada się, że środki na przygotowanie programowo-projektowe i organizacyjne projektu zgromadzi ww. Fundacja (lub jej alternatywna struktura) w ramach swej działalności i przy wsparciu zainteresowanych projektem fundatorów i donatorów oraz partnerów. Dla jego realizacji planuje się pozyskać dodatkową pomoc przy wsparciu zainteresowanych funkcjonowaniem Instytutu przedsiębiorstw oraz przy wykorzystaniu wybranych w programów UE, w tym zwłaszcza z programu „Horyzont”.

Oszacowanie znacznych kosztów realizacji projektu nastąpi w późniejszej fazie jego kontynuowania, m. in. po opracowaniu „Studium Wykonalności dla założenia Instytutu w powiązaniu z budową nowej szkoły gminnej”.

11. Dotychczasowe działania organizacyjne i formalno-prawne

Po powołanie na zebraniu Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego w dn. 6 kwietnia 2017 r. Komitetu Inicjacyjnego dla założenia Instytutu Badawczo-Naukowego w Mysłakowicach (nazwę tę po wielu dyskusjach ostatecznie zmieniono na Międzynarodowy Instytut Ekologii Stosowanej) opracowano w ramach działalności doradczej TK:

- 1) kolejne wersje „Założeń dla utworzenia Instytutu”;
- 2) przygotowano i podpisano w dn. 25 lipca 2017 r. porozumienie TK z Wójtem Gminy Mysłakowice ws współpracy przy realizacji projektu;
- 3) przeprowadzono szereg działań informacyjno-promocyjnych i zapoznano z ww. „Załozeniami” niektórych z potencjalnych Partnerów

W ww. Porozumieniu wskazano m. in. następujące zadania do realizacji w perspektywie końca 2019 r.:

- 1) opracowanie projektu statutu Fundacji lub innej struktury organizacyjnej na rzecz utworzenia Instytutu z przeprowadzeniem stosownych uzgodnień i konsultacji;
- 2) przeprowadzenie rozeznania w kraju i za granicą możliwości pozyskania wparcia dla założenia i stworzenia odpowiednich warunków dla jego stałej działalności
- 3) opracowanie projektu „Planu Generalnego dla założenia Instytutu”;
- 4) podjęcie negocjacji ws nieodpłatnego przekazania dla Gminy Mysłakowice nieruchomości, pozostającej w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych na cele publiczne;
- 5) opracowanie projektu „Studium Wykonalności dla założenia Instytutu” z rozeznaniem możliwości pozyskania środków i wsparcia finansowego na te cele;
- 6) powołanie Rady Naukowej Instytutu dla zaopiniowanie „Założeń Ideowo-Programowych” oraz projektów „Planu Generalnego” i „Studium Wykonalności”;
- 7) opracowanie planu dalszych działań wdrożeniowych.

Założenia niniejsze opracowali
w ramach działalności statutowej Towarzystwa Karkonoskiego
i w porozumieniu z Wójtem Gminy Mysłakowice:
Janusz Korzeń – prezes TK (koordynacja prac),
Witold Szczudłowski – wiceprezes TK
Bogusław Jasiński (inicjator projektu i członek Zarządu TK)

Bukowiec, 2 stycznia 2019 r.

TOWARZYSTWO KARKONOSKIE - BUKOWIEC - PAŁAC, ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice
tel. +48 75 718 24 15, +48 660 008770 (JK), 48 601 209942 (WS) i +48 579 072925 (BJ)
e-mail towarzystwo.karkonoskie@wp.pl, janusz_korzen@o2.pl, wts1@onet.pl, jasiński.bogusław@gmail.com
NIP 6112442723 REGON 000812169 KRS 0000185205 KONTO BGŻ BNP Paribas 24 2030 0045 1110 0000 0394 0880
